



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 9. Socios in novam provinciam inducit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

officiis utraque contra oblectatorum vim, ceterasque demonis insidias inconcussa firmaque permaneat. Designatos Socios Didacus Torres apposita oratione atque exemplo suo, ut se Divi Ignatii Exercitii, & totius vitæ noxarum expiatione, ad arduam expeditionem procurarent, permovit. Curatis animis, de tot Sociorum ad iter quingentarum leucarum viatico sollicito, Ferdinandus Arias Senator Limæ Regius significavit, in Senatûs tabulario asservari Philippi Tertii Regis Catholici recentissimas ad Proregem litteras, quibus jubebat duodecim Franciscanos Fratres, aut totidem Jesu Socios suis sumptibus in Paraquariam è Peruvia mitti: quarum litterarum vi, Franciscanis paucitarem suam excusantibus, Senatores Regii novo Provinciali, & Sociis terrâ marique profecturis, de navigio, de jumentis, de pecunia, de vestibus, & cæteris viæ levamentis, Regis nomine, liberaliter providerunt. Mediam Sociorum partem Didacus Torres Didaco Gonfalso Holguino, socio suo, mari in Chilenum regnum ducendos tradidit: ipse terrestri itinere cum cæteris progressus Cusci Julide, & Potosii, in quibus locis Rectorem egerat, obviam subinde ad viginti trigintave leucas populis præceduntibus liberaliter exceptus est. Chuquisacæ Sociis adhæsit Joannes Salas, bonæ spei juvenis, qui periculoso in torrentem casu, & morbo recenti ad mundi fallacis spes deserendas, ac religiosum Ordinem ineundum, ab Deo vocatus, cum non satis apud se staueret quem demum iniret, scriptis variarum Religionum nominibus (non imitabili exemplo) sortiri voluit; & quia tribus continuis vicibus in scheda Societatis Jesu nomen ex urna eduxisset, in ea felici sorte multorum Barbarorum bono adscribi meruit.

Primi Socii
Regis Catho-
lici sumpti-
bus in Pro-
vinciam
pergunt.

Joannes Sa-
las ad Socie-
tatem voca-
tio.

DIDACUS Torres Chuquisacæ iter prosequutus, superatis ægrè Peruviam montuosis finibus, Omaguacarum populos, Sociorum laboribus claros, partim ad capeffendam, partim ad retinendam fidem, Aimatrâ linguâ utens, animavit. Cucuifense, primum Tucumania oppidum, sub finem anni millesimi sexcentissimi septimi, cum feliciter tenuisset, Cucuifenses cives, templum ac Domum Societati condere paratos, ne pauculas copias in aditu Provincia distraharet, spe aluit, futurum ut crescentibus rebus, eorum votis fieret satis. Idem cum Saltensibus Hispanis in transitu spondisset, tandem mense Decembri Tucumania metropolim, magnâ Ferdinandi Treci Episcopi, Alfonsi Ribera Prætoris, & Hispanorum Indorumque gratulatione invehctus est. Episcopi manum de genibus osculatus, summâ modestia ac gravitate verborum, suam & Sociorum operam dedicans, ostendit se nihil magis avere, quàm si obloquentissimis filiis optimus pater difficillima quæque pro animarum bono imperaret; aens, eâ de causâ se & Socios à Præposito Generali Aquavivâ, Tucumania & Paraquaria magistratum postulatu, missos, ut Societatis more, quantum viribus humanis cum Dei gratia possent, nulli Ordini deessent. Episcopus summopere delectatus tanti viri in se observantiâ, ad frequentissimam concionem in templo è sede Pontificali coram Patribus talem habuit orationem. *Inexplicabili, inquit, pænè letitiâ gestio pro adventu tantorum virorum in subsidium nostra Republicæ cælitus concessorum: quod beneficium, ut vos estimetis magis, ô Cives, per consecrationem meam Episcopalem sanctè affirmo juroq; sine Societatis auxilio videri mihi, nec officio Pastoralis, nec conscientia mea posse satisfacere. Superioribus annis, quando de pauculis Sociis in Peruviam retrahendis agebatur, tristitiâ oppressus decreveram dignitati meæ nuncium remittere, ne certum æternæ Salutis, si talibus adjutoribus privarer, discrimen adirem. At jam tristitia mea versa est in gaudium, dum, Te, Reverende Admodum Pater Didace Torres Provincialis dignissime, & vos Patres Reverendi, novæ Provincie fundatores meritissimi, ante oculos meos video. Quanta verò sit cordis mei letitia, ex dictis, ni fallor, cognovistis, factisq; luculentius cognoscetis, si pro fundandis novis Collegiis, satis mihi in presentiarum facultatis esset. Quod in me est faciam, ut nec Patrocinium meum, nec quidquid in meâ potestate fuerit, ô Patres, aliquando desideretis. Cæterum, multum colendi cives, ut imini dono cælitus dato, & mecum gratias date Omnipotenti Deo, quod tales curæ Pastoralis adjutores advenerint, per quos salubri vos pabulo pascamini, & innumera oves, per immensa præpe loca errantes, in ovile Christi cum hujus*

CAPUT
IX.

Didacus
Torres So-
cios in no-
vam Pro-
vinciam in-
ducit.

Cucuifenses
& Saltenses
Societatis se-
dem petunt.

Didacus
Torres &
socii Tucu-
mania me-
tropolim in-
greduntur.

Episcopi ad
eos oratio.

Supplicatio
ad eosdem
honorandos
instituitur.

Congregatio
Paribentium
erigitur.

Didacus Torres
Socios ad
sui custodiã
animat.

Joannes Viana
Esterensium
sedi præficitur.

1608.

Primi Socii
Cordubam
invehuntur.

Joannes Romero
Cordubensium
tyronum
domicilio præpo-
nitur.

CAPUT
X.
Prima Con-
gregatio
Provincialis
celebratur.

Reipublice augmento ornamentoque, reducantur. Episcopi orationem excepere iteratæ Hispanorum ac Indorum gratulationes, inter quas ad domum nostram deducti, ab Joanne Romero religiosissimis officiis excepti sunt. Sequenti Dominicâ, Neophytorum confraternitas, ad gratulandum novis advenis, supplicationem planè solemnem instituit, quam cohonestavit ipse Provincialis, manu Crucem præferens, Catechismumque numeris illigatum altâ voce præcinens, tantâ omnium approbatione, ut Prætor ipse, & magistratus, frequensque nobilitas, tota denique civitas è domibus effusa, ad ipsum honoris ergò conglobaretur. Cùm de seminatio Clericorum ex Tridentini Concilii decreto in ea urbe instituendo ageretur, & Episcopus ejus curam Societati committere vellet; Didacus Torres, assignato interim è Sociis uno, qui scholasticos linguam latinam doceret, negotium ad Generalem Præpositum rejecit. Congregationem sub titulo Annunciatae Virginis, Primoribus civium manu suâ in album relatis, feliciter stabilivit. Deinde, curâ ad domesticos conversâ, severè omnibus Sociis injunxit, ut consideratâ locorum conditione, longè majorem adhiberent sensuum suorum custodiam, quàm olim adhibuissent in formatis mutatisque Collegiis. *Hic, inquit, ô socii, modestia pro claustris, morum gravitas pro repaculis esse debet: nam in his regionibus occasiones illecebrarum non queruntur, sed ultrò sese obtrudunt. Feminarum indigenarum lascivia, nuditasq̃, Hispanarum mulierum exemplo ac otio corruptarum licentia, aperta ipsa domus & incustodita servitorum gynæcea, virtutem ex animis sanctorum etiam virorum succutient, nisi suis viribus dissidentes magnam cautelam adhibeant. Cedri Libani, & Ducis gregum sub hac peste cadent, si sublatis verticibus sibi fidant. Ceterum licet turpe sit sædo hujus vitii anhelitu quemquam sacrum hominem sædari; at in nobis, per universum Orbem singulari Dei gratiâ castitatis famâ hæcenus præstantibus, quævis macula turpissima foret. Servemus famam Societatis integram, ô socii: quod si aliquid secus contingat, quemadmodum arca Noëmica animalia ex luto ac cæno progenita suis sepsis non admisit; sic hujusmodi homines ex sordibus & luto confectos Societas nostra suis claustris excludet: sed spero, quod sicut ligna Setim, quibus Arca fœderis constabat, neque carie, neque flammâ corrumpi poterant; sic vos, quasi arcas fœderatis IESV, per tot gentes pectoribus vestris inclusam legem Domini circumferentes, nullâ turpitudinis carie, aut flammâ libidinis, protegente Domino, violatum iri. Sic aut simili modo Sociis animatis, domicilio Esterensium Joanne Vianâ præposito, ipse cum Joanne Romero, ac reliquis subsidiariis, sub initium anni millelimi sexcentissimi octavi, Cordubam contendit. Quaquâ ibant, obviam prodibant ex suis Oppidis Indi, operâ Societatis ad Fidem conversi, gratulationis ergò, supplicantium more Crucem præferentes, & Catechesim ad modulos concinentes, instructis ubique ex sua tenuitate cibariis, gratos lætosque animos ostentantes. Nec indonati abibant, Didaco Torres, acceptissimis genti munusculis, quibus instructissimus venerat, singulos prosequente. Cordubenses cives honestissimum adornaverant apparatus, quo novos Socios in suam urbem inducerent: sed hi, ex animi modestia, maturato itinere, inobservati domum nostram, quam solus Joannes Darius, vir plurimis par, incolebat, subiêre. Didacus Torres perspectâ commoditate loci, Cordubense domicilium, præposito ei Joanne Romero, in tyrocinium pro potestate crexit. Mox ordinatis ad Societatis formulam tyronum rebus, prima Comitia Provincialia indixit. Sub initium fundatæ Provinciæ, præter subsidiarios è Peruvia eductos, quatuor Tucumanæ, Paraquariæ, & Chileni regni sedes, quatuordecim in universum Socii occupabant: & quia nulla earum sedium præter Chilensem, jus Collegii habebat, lubuit in ea Comitia celebrare.*

IGITUR Didacus Torres, Comitiorum ergò, cum pauculis quatuor votorum professis, ad Sancti Jacobi, Chilensis Regni metropolim, centum & quinquaginta leucis Cordubâ distantem, magnis itineribus perrexit. Eò ibatur per desertam centum leucarum planitiem, quâ emensâ, transmittendi erant hi montes, qui sumpto initio à Panamensium isthmo, Novo-granatense, & Quitense regna

secantes,